

INFORME 20/2008

Servei d'Anàlisi de Continguts

Barcelona, 13 de març de 2008

Tractament en els teletinformatius de la mort d'una mare i dues filles a Caldes de Malavella

ÍNDIX

1. Antecedents
2. Mètode d'estudi
 - 2.1. Objecte de l'informe
 - 2.2. Univers d'estudi
3. Anàlisi de les dades
 - 3.1. Atenció informativa
 - 3.1.1. Temps i ordre de notícia sobre el tema
 - 3.1.2. Temps de paraula dels actors
 - 3.2. Anàlisi del discurs
 - 3.2.1. Transcripció de titulars i resums de les notícies
 - 3.2.2. Elements de valoració de l'objectivitat en el discurs
4. Síntesi

Annex

Índex de quadres

Quadre 1. TV3. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Quadre 2. TV3. Ordre de la notícia dins del teletinformatiu per dia i programa

Quadre 3. TV3. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

Quadre 4. TV3. Temps de paraula dels actors per dia i programa

Quadre 5. TV3. Transcripció dels titulars i dels resums de les notícies

Quadre 6. TV3. Fonts d'informació citades per dia i programa

Quadre 7. TV3. Adopció en el discurs informatiu de credibilitat d'una hipòtesi (respecte que el cas es tractés d'un infanticidi)

Quadre 10. TVE a Catalunya. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Quadre 11. TVE a Catalunya. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

Quadre 12. 8tv. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Quadre 13. 8tv. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

Quadre 14. BTV. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Quadre 15. BTV. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

1. Antecedents

Amb data 22 de febrer de 2008, l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) del CEIP Sant Esteve de Caldes de Malavella va trametre una queixa al CAC sobre el tractament que alguns mitjans de comunicació van donar al cas de la mort d'Esperança Cortés i de les seves dues filles a la mateixa localitat.

La queixa es completa amb un comunicat signat per 112 persones on es denuncia "l'espectacle mediàtic que durant dos dies varen muntar les televisions davant de la casa de l'Esperança" i que "nosaltres i les nostres famílies varem ser assetjats per reporters histèrics provistos de càmeres i micròfons a la recerca de declaracions". El comunicat també es pregunta "què han fet els mitjans amb els seus desplegaments tan excessius per restituir la memòria de l'Esperança? La televisió pública catalana hi ha dedicat 15 segons. Millor això que res. Però veiem, un cop més, que un desgraciat accident no ven tant com les suposicions que varen difondre amb tanta profusió".

Cronologia dels fets:

- 22/12/2007: Els Mossos d'Esquadra troben una dona i les dues filles mortes a casa seva a Caldes a Malavella.
- 23/12/2007: La notícia apareix als teletinformatius de TV3.
- 24/12/2007: Es realitza l'autòpsia als cossos de la dona i de les dues nenes.
- 12/2/2008: Les conclusions de l'informe toxicològic realitzat als cossos de la dona i de les dues nenes revelen que la mort de totes tres va ser accidental i causada per intoxicació per monòxid de carboni, a causa de la mala combustió d'una xemeneia.

2. Mètode d'estudi

2.1. Objecte d'estudi

Anàlisi del tractament informatiu en els teletinformatius de TV3 de la mort d'una mare i de les dues filles a Caldes de Malavella el 22 de desembre de 2007. Concretament, s'analitza:

- Atenció informativa
 - Temps i ordre de notícia sobre el tema
 - Temps de paraula dels actors
- Anàlisi del discurs
 - Titulars i resums de les notícies
 - Elements de valoració de l'objectivitat en el discurs

2.2. Univers d'estudi

Tota la informació emesa en els teletinformatius de TV3 (*TN migdia i TN vespre*) el 23 i 24 de desembre de 2007 i el 12 de febrer de 2008.

3. Anàlisi de les dades

3.1. Atenció informativa¹

3.1.1 Temps i ordre de notícia sobre el tema

Quadre 1. TV3. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Data	Programa	Contingut de la notícia	Unitat informativa	Temps de notícia
23/12/07	TN migdia	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Titulars	00:00:13
			Notícia amb connexió en directe	00:02:23
			Resum	00:00:13
	TN vespre	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Titulars	00:00:15
			Notícia	00:01:18
24/12/07	TN vespre	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Notícia	00:00:39
12/02/08	TN migdia	La dona i les dues filles trobades mortes a Caldes de Malavella es van intoxicar amb monòxid de carboni	Notícia	00:00:26
	TN vespre	La dona i les dues filles trobades mortes a Caldes de Malavella es van intoxicar amb monòxid de carboni	Notícia	00:00:29
Total				00:05:56

Quadre 2. TV3. Ordre de la notícia dins del teleinformatiu per dia i programa

Data	Programa	Contingut de la notícia	Ordre de notícia a l'informatiu
23/12/07	TN migdia	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Titulars
			6a ²
			Resum
	TN vespre	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Titulars
			2a
24/12/07	TN vespre	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	5a
12/02/08	TN migdia	La dona i les dues filles trobades mortes a Caldes de Malavella es van intoxicar amb monòxid de carboni	7a
	TN vespre	La dona i les dues filles trobades mortes a Caldes de Malavella es van intoxicar amb monòxid de carboni	13a

¹ Vídeos de les unitats informatives a <\\Serverdat\gralcac2\Àrea de Continguts\Servei d'Anàlisi de Continguts\VIDEOS\TV3\Cas Caldes>

² El presentador del teleinformatiu dóna a pas a la notícia dient: "Estàvem pendants d'una connexió amb Caldes de Malavella..." fet que podria indicar que la intenció de l'editor del teleinformatiu era emetre la notícia sobre el cas amb anterioritat.

Quadre 3. TV3. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

	Temps (m:s)	% total
Temps de notícia sobre la troballa dels cadàvers	00:05:01	84,6%
Temps de notícia sobre l'informe toxicològic	00:00:55	15,4%
<i>Total</i>	00:05:56	100%

3.1.2. Temps de paraula dels actors

Quadre 4. TV3. Temps de paraula dels actors per dia i programa

Data	Programa	Contingut de la notícia	Actor	Activitat	Nombre d'inserts	Temps de paraula
23/12/07	<i>TN vespre</i>	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Colomer, Joan	Govern de les administracions locals catalanes	1	00:00:10

3.2. Anàlisi del discurs

3.2.1. Transcripció de titulars i resums de les notícies

Quadre 5. TV3. Transcripció dels titulars i resums de les notícies

Data	Programa	Bloc informatiu	Canal sonor (transcripció)	Rètol
23/12/07	TN migdia	Titulars	"Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella. Sembla que la dona ha mort les nenes, de quatre i nou anys, i després s'ha suïcidat. Fa pocs mesos va morir el marit."	<i>Conseqüència de la desesperació</i>
		Resum	"Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella. Sembla que la dona ha mort les nenes, de quatre i nou anys, i després s'ha suïcidat. Fa pocs mesos va morir el marit."	<i>Conseqüència de la desesperació</i>
	TN vespre	Titulars	"Moren dues nenes i la seva mare a casa seva a Caldes de Malavella. La dona hauria matat les filles i després s'hauria suïcidat. Els veïns van donar divendres el primer avís que passava alguna cosa però no es va poder intervenir fins ahir al vespre."	<i>Drama familiar</i>

3.2.2. Elements de valoració de l'objectivitat en el discurs

Quadre 6. TV3. Fonts d'informació citades per dia i programa

Data	Programa	Unitat informativa	Hora d'inici de la notícia	Referència
23/12/07	TN migdia	Notícia amb connexió en directe	14:49:54	Fonts policials ("és una de les hipòtesis que estan comprovant els Mossos d'Esquadra...")
				Veïns de Caldes de Malavella
				Ajuntament de Caldes de Malavella
	TN vespre	Titulars	21:01:07	Veïns de Caldes de Malavella
		Notícia	21:10:10	Fonts policials ("... els Mossos d'Esquadra van trobar...")
				Veïns de Caldes de Malavella
				Joan Colomer, alcalde de Caldes de Malavella
24/12/07	TN vespre	Notícia	21:24:17	Fonts policials ("... els investigadors treballen amb la hipòtesi...", "... els Mossos van trobar les nenes...")
12/02/08	TN migdia	Notícia	14:47:30	Informes toxicològics
	TN vespre	Notícia	21:22:02	Informes toxicològics

Quadre 7. TV3. Adopció en el discurs informatiu de credibilitat d'una hipòtesi (respecte que el cas es tractés d'un infanticidi)

Data	Programa	Unitat informativa	Hora d'inici de la notícia	Referència
23/12/07	TN migdia	Titulars	14:31:27	Rètol: "Conseqüència de la desesperació"
				Off: "Sembla que la dona ha mort les nenes, de quatre i nou anys, i després s'ha suïcidat. Fa pocs mesos va morir el marit."
		Notícia amb connexió en directe	14:49:54	Presentador: "La investigació està oberta però tot apunta que la mare podria haver matat les dues nenes i haver-se suïcidat després"
				Periodista desplaçat a Caldes de Malavella: "Un fet relacionat amb això és que el pare de les dues filles i parella de la dona va morir aquest agost passat en un accident de cotxe i, per tant, això també podria haver afectat l'estat d'ànim de la dona."
	TN vespre	Resum	15:18:59	Rètol: "Conseqüència de la desesperació"
				Off: "Sembla que la dona ha mort les nenes, de quatre i nou anys, i després s'ha suïcidat. Fa pocs mesos va morir el marit".
		Titulars	21:01:07	Off: "La dona hauria matat les filles i després s'hauria suïcidat".
				Presentador: "Tot sembla indicar que la mare hauria matat les dues nenes i després es va suïcidar".
24/12/07	TN vespre	Notícia	21:10:10	Off: "El fet que el pare de les nenes i parella de la dona perdés la vida l'agost en accident de cotxe hauria pogut provocar aquest fatal desenllaç".
		Titulars	21:01:15	Rètol: "Drama familiar"
24/12/07	TN vespre	Notícia	21:24:17	Off: "Els investigadors treballen amb la hipòtesi que la mare, de 42 anys, va matar les filles amb una sobredosi de medicaments i després es va suïcidar".
		Titulars	21:01:15	Rètol: "Drama familiar"

4. Síntesi

4.1. Antecedents

Amb data 22 de febrer de 2008, l'AMPA del CEIP Sant Esteve de Caldes de Malavella tramet una queixa al CAC sobre el tractament que alguns mitjans de comunicació van donar al cas de la mort d'Esperança Cortés i les seves dues filles a la mateixa localitat el 22 de desembre de 2007. El 23 de desembre, la notícia apareix als teletinformatius de TV3. El 12 de febrer de 2008, les conclusions de l'informe toxicològic revelen que la mort de totes tres va ser accidental.

4.2. Objecte de l'informe

L'univers d'estudi és tota la informació emesa sobre el cas en els teletinformatius de TV3 (*TN migdia i TN vespre*) el 23 i 24 de desembre de 2007 i el 12 de febrer de 2008.

4.3. Anàlisi de les dades

Temps de notícia:

Les tres notícies emeses sobre la troballa dels cadàvers tenen una durada de 5 minuts i 56 segons i representen el 84,6% de les informacions que es van emetre sobre el cas. La resta, un 15,4%, correspon als 55 segons que es van dedicar a les dues informacions sobre les conclusions de l'informe toxicològic (vegeu el quadre 3).

Rang i ordre de les informacions:

La informació sobre la troballa dels cadàvers apareix en dos titulars i un resum i en tres notícies (una, amb una connexió en directe amb Caldes de Malavella) en la 6a, 2a i 5a posició dins de l'informatiu. Les dues notícies sobre les conclusions de l'informe toxicològic no apareixen ni en titulars ni en resums, i l'ordre dins de l'informatiu és la 7a i la 13a posició (vegeu el quadre 2).

Fonts d'informació citades:

Les fonts d'informació citades són principalment les policials (4 referències) i els veïns de Caldes de Malavella (3 referències), en les informacions sobre la troballa dels cadàvers. També se cita una vegada l'ajuntament de la població i s'emet un insert de l'alcalde. Pel que fa a les informacions sobre les conclusions de l'informe toxicològic, la font d'informació citada en dues ocasions és el mateix informe (vegeu el quadre 6).

Anàlisi del discurs:

- En dos titulars se sobreimprimeix: “Conseqüències de la desesperació” i en un “Drama familiar”.
- En quatre ocasions, l'off relaciona la mort de la dona i de les dues filles amb la mort del marit en accident de trànsit uns mesos abans.
- En el discurs oral s'utilitzen diversos condicionals com ara “sembla que la dona ha mort les nenes”, “podria haver afectat l'estat d'ànim de la dona”, “la dona hauria matat les filles i després s'hauria suïcidat”, “tot sembla indicar que la mare hauria matat les filles”, “hauria pogut provocar aquest fatal desenllaç”, “els investigadors treballen amb la hipòtesi que la mare va matar les filles” (vegeu els quadres 5 i 7).

Annex

Atenció informativa: Temps de notícia sobre el tema a totes les cadenes

1. TVE a Catalunya

Quadre 8. TVE a Catalunya. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Data	Programa	Contingut de la notícia	Unitat informativa	Temps de notícia
23/12/07	Edició migdia	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Titulars	00:00:22
			Notícia	00:01:24
12/02/08	Edició vespre	La dona i les dues filles trobades mortes a Caldes de Malavella es van intoxicar amb monòxid de carboni	Notícia	00:00:30
Total				00:02:16

Quadre 9. TVE a Catalunya. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

	Temps (m:s)	% total
Temps de notícia sobre la troballa dels cadàvers	00:01:46	77,9%
Temps de notícia sobre l'informe toxicològic	00:00:30	22,1%
Total	00:02:16	100%

2. 8TV

Quadre 10. 8tv. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Data	Programa	Contingut de la notícia	Unitat informativa	Temps de notícia
23/12/07	Notícies 8	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Titulars	00:00:18
			Notícia	00:01:12
			Resum	00:00:10
24/12/07	Notícies 8	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Notícia	00:01:39
12/02/08	Notícies 8	La dona i les dues filles trobades mortes a Caldes de Malavella es van intoxicar amb monòxid de carboni	Notícia	00:00:27
Total				00:03:46

Quadre 11. 8tv. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

	Temps (m:s)	% total
Temps de notícia sobre la troballa dels cadàvers	00:03:19	88,1%
Temps de notícia sobre l'informe toxicològic	00:00:27	11,9%
Total	00:03:46	100%

3. BTV

Quadre 12. BTV. Temps de notícia sobre el tema per dia i programa

Data	Programa	Contingut de la notícia	Unitat informativa	Temps de notícia
23/12/07	Edició vespre	Troben mortes una dona i les dues filles a casa seva a Caldes de Malavella	Notícia	00:00:28
Total				00:00:28

Quadre 13. BTV. Percentatge de temps de notícia sobre l'evolució del cas

	Temps (m:s)	% total
Temps de notícia sobre la troballa dels cadàvers	00:00:28	100%
Temps de notícia sobre l'informe toxicològic	-	0%
Total	00:00:28	100%

Cost d'elaboració de l'informe

El cost d'elaboració d'aquest informe és de 6 hores de treball.